

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
кафедра філософії, соціальних та політичних наук
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра дизайну

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ТА ОХОРОНИ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЧОДА
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ХУДОЖНИЙ МУЗЕЙ

СОЦІОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ САУ

ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК

збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

23–24 листопада
Черкаси, 2023 р.

Візуальне мистецтво у контексті сучасних культурних практик. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (23–24 листопада 2023 року). Черкаси: «Вертикаль», видавець ФОП Кандич С. Г., 2023. 124 с.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції включає тези доповідей учасників конференції, які публікуються в авторській редакції.

Досліджено феномен візуальності у контексті філософсько-культурологічних, історико-музеєзнавчих та мистецтвознавчих поглядів і теорій, окреслено тенденції розвитку сучасного візуального мистецтва у вимірі актуальних культурних практик. Проблемні аспекти конференції визначили нові мистецькі традиції і колективні символи у світлі культурної спадщини минулого та у зв'язку з подіями російсько-української війни.

Редакційна колегія:

Землюліна Наталя Іванівна, доктор історичних наук, професор, директор інституту ННІ міжнародних відносин, історії та філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Марченко Олексій Васильович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та релігієзнавства ННІ міжнародних відносин, історії і філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Панченко Валентина Іванівна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри етики, естетики та культурології філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Яковець Інна Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету

Дудко Людмила Андріївна, кандидат соціологічних наук, доцент, голова Черкаського регіонального відділення Соціологічної асоціації України (ЧРВСАУ)

Гладун Ольга Дмитрівна, директор Черкаського обласного художнього музею, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету

П'янін Сергій Дмитрович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціальних та політичних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Відповідальний секретар:

Пушонкова Оксана Анатоліївна, учений секретар Черкаського обласного художнього музею, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціальних та політичних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Коректура та дизайн:

Півториста Лілія Вікторівна, завідувач сектору реклами, друку, інформації (музеєзнавство) Черкаського обласного художнього музею, керівник гуртка образотворчого мистецтва Черкаського міського Палацу молоді

Василенко Анна Олександрівна, Ларіна Тетяна Станіславівна, Ткаченко Анна Валеріївна	94
Картина Миколи Дзвоника «Тепло Прометея» у вимірі міфу: актуальне сприйняття	
РОЗДІЛ 3. ВІЗУАЛЬНО-ПЛАСТИЧНА МОВА СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ	96
Яковець Інна Олександрівна, Гладун Ольга Дмитрівна, Луговський Олександр Федорович	96
Міжнародна мистецька акція ВОЛЬНАНОВА як динамічна система: проект «neveragain#2022*»	
Романенко Наталія Григорівна	97
Цифрові технології в дизайн-проекуванні: нові підходи та можливості	
Лисенко Анастасія Олександрівна	99
Інклюзія в музейному просторі: особливості дизайну	
Тюцькіна Ірина Василівна	101
Візуалізація дидактичних дизайн-об'єктів в активації навчальної діяльності	
Калашник Ірина Олегівна, Геращенко Ангеліна Сергіївна, Шинкарьова Анастасія В'ячеславівна	102
Сучасна айдентика черкаського театру: роздуми, проектні пропозиції	
Дубас Любов Сергіївна	108
Архітектурна складова освітньої програми для дитячої художньої школи	
Поліщук Олена Петрівна, Соф'їна Анастасія Юріївна	111
Візуальна презентація виробу спеціального призначення та його виробника в Інтернет-магазині: специфіка і виклики	
Поліщук Олена Петрівна, Каленюк Марія Ігорівна	113
Специфіка дизайну і популярні формати дитячих ілюстрованих книг сучасних українських видавництв	
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	115

РОЗДІЛ 3. ВІЗУАЛЬНО-ПЛАСТИЧНА МОВА СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ

МІЖНАРОДНА МИСТЕЦЬКА АКЦІЯ ВОЛЬНАНОВА ЯК ДИНАМІЧНА СИСТЕМА: ПРОЄКТ «NEVERAGAIN#2022*»

І. О. Яковець

докт. мистецтвознавства, ЧДТУ

О. Д. Гладун

*директор Черкаського обласного художнього музею
канд. мистецтвознавства, ЧДТУ*

О. Ф. Луговський

канд. мистецтвознавства, ЧДТУ

Свого часу була запропонована європейська модель пам'яті Другої світової, яку можна підсумувати: «Ми добре знаємо ціну війни, тому плакаємо мир». Україна, на території якої теж розгорнулося багато трагічних подій тієї війни, також прийняла цю модель і таким чином підкреслила свій цивілізований вибір як незалежної та демократичної країни. Роки незалежності не були простими для нашої держави, але вони були мирними. Аж до 2014 року, коли українці раптом усвідомили, що світ безпідставно жив переконанням, що найгірше в історії людства уже трапилося. Тому, за мовчазної згоди світових центрів прийняття рішень, зростало абсолютне зло, що вирішило проявитися у вигляді повномасштабного вторгнення в Україну у 2022 році. Прикрим є те, що навіть тепер, попри неспростовні факти проявів фашистської ідеології у діях російського агресора, ще й зараз значна частина землян вважають повномасштабну війну конфліктом, завершення якого потребує лише перемовин. До такої думки людей часто підштовхують «корисні ідіоти» як за межами, так і в середині України. Насправді, українці показують усьому світу, як демократія має боротися із авторитаризмом. Завжди. В цьому майбутнє цивілізації.

Для просування цих наративів відразу після початку війни в Україні був створений мистецький фронт. У ті трагічні дні основою для творчості стали страшні й руйнівні явища, пов'язані із війною, агресією, що їх принесла на нашу землю російська навала. Із часом багатьом митцям довелося переосмислювати свої емоції і рефлексувати сподівання багатьох поколінь, що прийшов час вирішити споконвічне протистояння двох світоглядів: тяжіння до свободи і прийняття рабства.

Активним учасником мистецького фронту стала міжнародна мистецька акція «ВОЛЬНАНОВА», яку оголосила Національна спілка художників України. За задумом головних кураторів акції передбачалося охопити усі регіони України та світу. До неї долучилися багато мистецьких вищих навчальних закладів держави. Об'єднані спільною метою, а саме: мобілізація зусиль культурної та освітянської спільноти на культурному та інформаційному фронті у боротьбі з російською агресією задля привернення уваги усього цивілізованого світу до проблеми війни; підтримки високого морального духу українського народу; виконання культурним фронтом

своєї професійної місії — до акції долучилися художники, дизайнери та студентська молодь. Протягом часу дії акції було проведено багато заходів, на яких презентувалися роботи, що містять яскраві художні образи та візуальні меседжі, у яких закарбована ідея свободи нації, права на її самоідентифікацію та збереження миру у світі. Головна місія цих мистецьких робіт полягала у формуванні національної ідентичності України; увічненні героїзму й жертвності українців; збагаченні історичної культурної пам'яті про захисників та загиблих під час російсько-української війни. І мета була досягнута.

Нові реалії потребують нових форматів візуальних меседжів, де Україна фігурує не тільки як країна у війні, а як країна, яка має демократичні цінності, великий потенціал та чисельні здобутки. Є потреба розповідати не лише про страждання, а про боротьбу і закликати інших долучатися до нашої боротьби.

Тому наступним етапом функціонування міжнародної мистецької акції «ВОЛЬ-НАНОВА» стане проект «neveragain#2022*». Буде запропоновано такий візуальний меседж: #2022, що надасть нового дихання європейській моделі пам'яті Другої світової «Never Again» та поверне людську пам'ять у реальність, яку ми допустили і якої треба уникнути на майбутнє. І кому як не українцям є що про це сказати. Наголошується, що час констатації факту вторгнення, переживання ролі жертви та благань про допомогу минув, оскільки Україна впевнено йде до Перемоги. І це буде славний час, але рясно омитий сльозами і кров'ю нашого народу. Тому головне прагнення полягає у тому, щоб не лише наша пам'ять стала запобіжником від того, аби подібне ніколи не повторювалося — ми хочемо щоб цього разу кожен на нашій планеті навчився по справжньому цінувати мир, категорично і безкомпромисно захищати його усіма розумними засобами. Цим проектом необхідно показати, що діяти потрібно негайно.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННІ: НОВІ ПІДХОДИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Н. Г. Романенко

доктор техн. наук, ЧДТУ

Шалені темпи розвитку цифрових технологій не можуть не впливати на художньо-естетичні характеристики творів культурно-мистецького простору, зокрема, дизайн-проектів. Застосування нових сучасних технологій дозволило дизайнерам радикально розширити свої можливості, але прогрес не стоїть на місці і тепер застосування комп'ютерних технологій намагається поглинути творчі здібності особистості, які не можна описати алгоритмами. Штучний інтелект активно проникає в художній простір, впливаючи на творчі процеси. Виникає питання, чи можна вважати створені за допомогою комп'ютерних технологій композиції, мистецтвом? Чи загрожує штучний інтелект відібрати у Homo Sapiens естетичний смак? Сьогодні це дуже жвава царина досліджень і багато питань відкрито для дискусій.

Для узагальнення світу штучного інтелекту у західному академічному світі використовується таке поняття як «Computational creativity», що перекладається на українську як «Обчислювальна творчість» [1].